

2011 is VN Jaar voor mensen van Afrikaanse afkomst

Dinsdag 21 september 2010 | [Dominique Snip](#) Wereldjournalisten.nl

De Verenigde Naties (VN) heeft 2011 uitgeroepen tot het ‘Internationaal jaar voor mensen van Afrikaanse afkomst’. Barryl Biekman stelt voor hoe Nederland als lidstaat daar invulling aan kan geven o.a. door het aanbieden van excuses aan de nazaten van de slachtoffers van de slavernij en het overgaan tot herstelbetalingen.

Barryl Biekman is voorzitter van de Stichting Nationaal Monument Nederlands Slavernijverleden, die meer bekend staat als het Landelijk Platform Slavernijverleden (LPS). Zij is blij met het ‘Internationaal jaar voor mensen van Afrikaanse afkomst’ en is vastberaden om het jaar niet zomaar voorbij te laten gaan. Morgen organiseert het LPS samen met Tiye International, een organisatie van zwarte migranten- en vluchtelingenvrouwen, een inspraakbijeenkomst voor NGO’s en experts om tot voorstellen te komen. 'Dit voorstellenpakket wordt overgedragen aan Buitenlandse Zaken. Ook gaan wij ermee lobbyen bij de secretaris generaal van de VN.'

U bent op de hoogte van de context waarbinnen de VN dit jaar heeft uitgeroepen. Sterker nog, u was er zelf bij. Waarom wil de VN een ‘Afrika jaar’?

‘Met het "Internationaal jaar voor mensen van Afrikaanse afkomst" wil de VN de lidstaten dwingen om enerzijds aandacht te besteden aan de Afrikaanse diaspora - hiermee wordt onder meer bedoeld mensen die gedwongen Afrika hebben verlaten en zich over de hele wereld hebben verspreid. Anderzijds dient de verklaring om na te gaan wat lidstaten hebben gedaan met de Durban Declaratie en Programma van Actie (DDPA) waartoe is besloten op de VN Wereld Conferentie tegen Racisme (WCAR) in Durban (Zuid Afrika) in 2001. Op die conferentie werden de trans-Atlantische slavenhandel en de slavernij tot misdaden tegen de

menselijkheid verklaard. Welke nationale plannen hebben lidstaten gerealiseerd? En hoe is dan de positie van de mensen van Afrikaanse afkomst verbeterd?’

Het is toch een jaar voor mensen van Afrikaanse afkomst en niet de Afrikaanse diaspora?

‘Dit is complexe materie. Als je kijkt naar de context waarbinnen de VN tot deze verklaring is gekomen, wil zij vooral de focus op de Afrikaanse diaspora gericht hebben. Zij verwachten concrete maatregelen van de lidstaten die betrekking hebben op de positieverbetering van de Afrikaanse diaspora. Dit, inclusief maatregelen ter bestrijding van (alledaagse en institutionele) racisme, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid waar mensen van Afrikaanse afkomst onder te lijden hebben.’

Wat moet volgens u volgend jaar hoog op de agenda komen te staan?

‘Het zou in ieder geval schelen als Nederland als voormalige koloniale mogendheid dan met excuses voor de slavernij zou komen. Verder moet serieuze aandacht komen voor de effecten van de slavernij en het kolonialisme. "Black racism" is één van deze effecten. Nederland heeft nagelaten deze effecten adequaat te bestrijden zoals zij in 2001 tijdens de antiracisme conferentie beloofde te doen. Deze effecten zijn zodanig ingeburgerd in de cultuur historische traditie dat men niet eens meer in de gaten heeft dat ze racistisch zijn.

Mensenrechtenorganisaties in Nederland weten ook niet wat "black racism" inhoudt, terwijl het in de Verenigde Staten een begrip is. Je zou verwachten dat artikel 1 van de grondwet discriminatie op grond van kleur goed regelt. Maar ik kan als zwarte vrouw geen aangifte doen als ik gediscrimineerd ben op basis van mijn kleur, maar wel op basis van mijn afkomst.’

U wilt ook dat Nederland overgaat tot herstelbetalingen aan de nazaten van de slachtoffers van de slavernij?

‘Het "Internationaal jaar voor mensen van Afrikaanse afkomst" is een uitgelezen moment om het ook over herstelbetalingen te hebben. In januari heb ik tijdens de VN-landentop in Genève daar ook al met anderen op aangedrongen. Aan premier Balkenende is een voorstel gedaan in 2009, om in navolging van Engeland een nationale commissie in te stellen die zich hierover gaat buigen. Frankrijk gaat nu ook Haïti compenseren. Maar demissionair minister van Buitenlandse Zaken Maxime Verhagen zit niet te springen om afspraken te maken over herstelbetalingen.

Maar ik heb goede hoop omdat er tijdens een sessie van de VN Human Rights Council in juni heel goed is meegewerkt door de Nederlandse delegatie. Een voorstel vanuit het Afrikaanse diaspora netwerk om de "civil society" te betrekken bij de ontwikkeling van de lidstatenvoorstellen is mede dankzij de Nederlandse delegatie in de meest recente resolutie van de

Council opgenomen. Dit heb ik geïnterpreteerd als een goedmaking voor de zonde die is begaan door Verhagen om de "Durban Review" die vorig jaar is gehouden te boycotten. Toen werd met de lidstaten vergaderd over de voortgang van de invulling van de [Durban declaratie](#).’

Hoe bereidt u zich verder voor op ‘2011’?

‘Als we met een stevige aantal mensen tot een voorstellenpakket zijn gekomen dan wordt dit voorstellenpakket overgedragen aan Buitenlandse Zaken. Ook gaan wij ermee lobbyen bij de secretaris generaal van de VN. Er moet uiteraard een campagne komen net zoals bij andere "internationale jaren" en budget worden vrijgemaakt om projecten met een duurzaam karakter

te kunnen realiseren. Daarnaast willen wij nog steeds dat Nederland een commissie samenstelt. Ik noem het een "Higher Level Panel", waarbij thema's als reparaties, excuses en herstelbetalingen onderwerp van discussie zullen zijn. De secretaris-generaal van de VN is gevraagd om voorstellen voor te bereiden voor 2011 én om 10 jaar Durban Declaratie en Programma van Actie (DDPA) te herdenken. Wij gaan de secretaris-generaal vragen om onze voorstellen te overwegen en mee te nemen in zijn voorbereiding. Ons voorstellenpakket moet voor november klaar zijn en moet dan op de agenda van de VN Algemene Vergadering in november komen.'